

Ф. П. Погребенник

Волховський Фелікс Вадимович

ВОЛХОВСЬКИЙ Фелікс Вадимович (псевд.: Ф. Полтавчук, А. Чорний, А. Чепа та ін.; 03(15). 08. 1846, Полтава – 03. 08. 1914, Лондон) – письменник, громадський діяч, літературознавець. Навч. у Рішельєв. гімназії (Одеса), Моск. університеті. 1868–69 двічі заарешт. за участь у студент. русі, рев. пропаганду серед селян; від 1871 – в Одесі: секр. міської думи, засн. рев. гуртка, випускав рукопис. ж. «Вперед», де публікував свої вірші та агітац. матеріал; 1874 заарешт., ув'язн. на 4 р. у Петропавлів. фортеці (С.-Петербург); 1878 засланий до м. Тюкалинськ Тобол. губ. (нині Омська обл., РФ); 1881 переведений у м. Томськ: театр. рецензент, фейлетоніст, ред. «Сибирской газеты»; 1889 емігрував до Канади; від 1890 – у Лондоні: засн. Фонду вільної рос. преси (1891–1901) і ред. «Летучих листков» (1893–99); чл. Товариства друзів рос. свободи, від 1893 – фактич. ред. його друков. органу (ж. «Free Russia», 1890–1914). У 1907 читав у Лондоні лекції англ. мовою про укр. фольклор. 1905–07 у Фінляндії вів пропаганду серед військових. Був близьким знайомим К. Маркса і Ф. Енгельса. Вірші, написані в тюрмах, увійшли до колект. зб. рос. в'язнів «Из-за решетки» (Женева, 1877). Підсумкову зб. поезій «Случайные песни» (Москва, 1907) відразу конфісковано. Автор низки пропагандист. творів, зокрема брошури «Правдиве слово хлібороба до своїх земляків» (Л., 1876; Катеринослав, 1917), у якій використано вірші Т. Шевченка; казок «Сказание о царе Симеоне» (С.-Петербург, 1906; укр. перекл. Лесі Українки – «Казка про царя Семена», Катеринослав, 1910), «Казка про солдатську душу» (1910, 2-е вид. – 1915), «Як мужик став довжником у всіх» (1915; обидві опубл. українською мовою за кордоном); проїнятих духом боротьби віршів («Нашим угнетателям», «Кричи!», «Песнь гражданки»), опубл. у зарубіж. періодиці. Листувався з Марком Вовчком, І. Франком, Лесею Українкою. Переклав російською мовою повість «Тіні забутих предків» // «Коцюбинский М. Рассказы»,

т. 3, Москва, 1914.

Основні твори

Дюжина сказок. Москва, 1908; Адмирал Чагин. Берлин, 1913; Як мужик попав у ярмо. К., 1917.

Рекомендована література

1. Чайковский Н. В. Ф. В. Волховский. Последний украинский шестидесятник // Голос минувшого. 1914. № 10;
2. Дун О. З. «Казка про неправедного царя» Ф. Волховського в перекладі Лесі Українки // Леся Українка. Публікації. Статті. Дослідження. К., 1984.

Бібліографічний опис:

Волховський Фелікс Вадимович / Ф. П. Погребенник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29606>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).